

NHẬN DIỆN PHÂN TỬ MỘT SỐ LOÀI LAN HÀI (*Paphiopedilum*) ĐẶC HỮU TẠI VIỆT NAM

Vũ Thị Huyền Trang, Vũ Quốc Luận, Lê Thị Ngọc Diệp,
Nguyễn Thanh Điềm, Nguyễn Thành Công, Lưu Phương Nam,
Nguyễn Hữu Thuận Anh, Trần Duy Dương, Trần Hợp, Trần Hoàng Dũng

TÓM TẮT

Lan Hài *Paphiopedilum* đặc hữu Việt Nam là nhóm lan quý hiếm, có nguy cơ tuyệt chủng cao nên cần có biện pháp bảo tồn. Trong khi đa số các cây lan Hài được mua bán thương mại thường là cây con, cây chưa trưởng thành, cây không có hoa vì thế cần phải có phương pháp nhận diện nhanh và chính xác. Hiện nay phương pháp mã vạch DNA là một phương pháp hiệu quả, được ứng dụng ngày càng phổ biến. Trong nghiên cứu này để nhận diện các loài lan Hài đã khảo sát 6 vùng gene là ITS, *matK*, *trnL*, *rpoB*, *rpoC1*, *trnH-psbA* trên 23 mẫu thuộc 8 loài lan Hài đặc hữu Việt Nam. Việc khuếch đại các vùng trình tự ITS, *matK*, *trnL*, *rpoB*, *rpoC1* đều thành công với hiệu suất tuyệt đối 100%. Các trình tự lan Hài đặc hữu Việt Nam trong nghiên cứu được đăng kí mã số trình tự, đồng thời góp phần vào thư viện trình tự Gen thế giới. Kết quả của nghiên cứu đã đề xuất trình tự kết hợp ITS và *matK* cho tiềm năng cao nhất trong việc nhận diện 6 loài lan Hài đặc hữu trong nghiên cứu, gồm *P. delenatii*, *P. hangianum*, *P. helenae*, *P. x dalatense*, *P. gratrixianum*, *P. vietnamense*. Trình tự mã vạch này có thể áp dụng để nhận diện quần thể lan Hài Việt Nam phục vụ cho việc quản lí và bảo tồn các loài lan Hài có giá trị.

Từ khóa: *Paphiopedilum*, loài đặc hữu, nhận diện phân tử, ITS, *matK*, *trnL*.

Người phản biện: PGS.TS. Nguyễn Thị Kim Lý

Ngày nhận bài: 11/11/2019

Ngày thông qua phản biện: 11/12/2019

Ngày duyệt đăng: 18/12/2019